

Ohjeistus CIMOn maaohjelmien harjoittelijoille: kun harjoittelupaikka on varmistunut

Kun CIMOn harjoittelupaikka on varmistunut, harjoittelija voi sopia yleensä suoraan työnantajan kanssa harjoitteluun liittyvistä käytännön asioista ellei CIMOn ulkomainen yhteistyökumppani ole muuta ohjeistanut.

Harjoittelijan on hyvä ottaa yhteyttä tulevaan työnantajaansa mahdollisimman pikaisesti harjoittelupaikan varmistumisen jälkeen. Harjoittelijan kannattaa harkinnan mukaan varmistaa asioita liittyen mm. harjoittelutehtäviin (varsinkin jos työnantaja ei ole ilmoittanut niistä tähän mennessä tarpeeksi täsmällisesti) ja harjoitteluajakauteen työhajaukseen, sekä neuvotella mahdollisen työsopimuksen solmimisesta. Joissakin maissa tai kulttuureissa harjoittelijalle ei välttämättä tarjota haastavia tehtäviä harjoittelun alkuvaiheessa.

CIMO ei vaadi, että harjoitteluun lähtevän tulisi saada opintoihin liittyvästä harjoittelujaksostaan opintoviikkoja. Harjoittelupaikan saaneen harjoittelijan kannattaa kuitenkin mahdollisuuksien mukaan neuvotella oman laitoksensa kanssa jo etukäteen opintoviikkojen saamisesta ulkomaisesta harjoittelujaksostaan. Tärkeintä harjoittelujaksossa on kuitenkin se, että harjoittelu lisää harjoittelijan ammatillisia valmiuksia. Paikallisen työkaltaurin harjoittelujaksolle mahdollisesti asettamat raamit ja rajoitteet on kuitenkin syytä ottaa huomioon. Harjoittelulla ei ole kaikissa maissa yhtä pitkät perinteet kuin esimerkiksi Suomessa.

Harjoittelija voi sopia työnantajan kanssa 3 kk pitemmästäkin harjoittelujaksosta, jos sille on tarvetta ja jos työnantaja on siihen halukas. Ulkomainen harjoittelu on panostusta tulevaisuuteen ja pitkääkin harjoittelua kannattaa harkita.

Välitysmaksu

Ne, jotka joutuvat maksamaan CIMOn ulkomaiselle yhteistyöorganisaatiolle välitysmaksua, hoitanevat maksut sovitun mukaisesti omatoimisesti kyseiselle organisaatiolle, CIMOn yhteistyökumppanina on tällöin yksityinen ulkomainen organisaatio. Välitysmaksu pitää usein sisällään myös muita palveluja kuin paikan välityksen, esimerkiksi mahdollisuuden suorittaa kursseja paikallisessa oppilaitoksessa tai asunnon välityksen. Harjoittelun ohella voi suorittaa lisämaksusta usein myös usein kielikurssin. Lisätietoja välitysmaksun suuruudesta ja muista palveluista löydät CIMOn verkkosivuilta alkuvuoden haun hakutiedoista kunkin maan kohdalta.

Seuraavissa maissa olevat organisaatiot ottavat pientä välitysmaksua:

- Argentiina
- Brasilia
- Chile
- Intia
- Kiina
- Peru
- Venäjä (saksalais-venäläisen organisaation välittämät paikat OBMEN/DRA)

Apurahapäätös ja apurahan maksaminen

CIMOn apurahapäätös voidaan tehdä kirjallisesti vasta sen jälkeen kun harjoittelukohteessa sijaitseva harjoittelupaikka on selvinyt, ja CIMO on saanut harjoittelijalta tiedoksi hänen tilinumeronsa ja sosiaaliturvatunnuksensa.

Kirjallista apurahapäätöstä varten CIMO tarvitsee siis seuraavat asiakirjat ja tiedot:

- virallinen paikkatarjous harjoitteluun lähtevälle (CIMOn ulkomainen yhteistyökumppani lähettää paikkatiedot CIMOn sähköisellä lomakkeella)
- harjoitteluun lähtevältä tiedoksi hänen tilinumeronsa ja sosiaaliturvatunnuksensa, ja vastaanottavan tahon kanssa sovittu lopullinen harjoitteluajankohta

Maksatustiedoissa pitää olla:

- IBAN-tilinumero, joka alkaa aina kaksikirjaimisella maatunnuksella.
- SWIFT-tunnus, mikäli oma pankki on ulkomainen (konttorikoodi 8 tai 11 merkkiä pitkä).
- SWIFT koodin voi tarkistaa osoitteesta www.swift.com

CIMOn apuraha määräytyy kunkin maan elinkustannusten mukaan. Kuukausittaisista apurahoista päätetään vuosittain. CIMO tekee harjoitteluun valitulle apurahapäätöksen noin 2-4 viikkoa ennen harjoittelun alkua edellyttäen että käytettävissä on yllä mainitut tiedot ja dokumentit.

Apuraha pannaan maksuun kirjallisen apurahapäätöksen tekemisen jälkeen. Apuraha maksetaan 3 kuukauden erissä. Apuraha voidaan maksaa kotimaiselle tai ulkomaiselle tilille. Jos apuraha maksetaan ulkomaiselle tilille, veloitetaan apurahasta pankin siirtokulut. Päivä jolloin maksatuspyyntö lähtee CIMOn taloushallinnosta eteenpäin, on mainittu kirjallisen apurahapäätöksen alareunassa. Maksatuspyynnön eteenpäin välittämisen jälkeen CIMO ei voi nopeuttaa apurahan saapumista harjoittelijan tilille. Apurahan saapuminen harjoittelijan tilille kestää aina jonkin aikaa, noin viikon pari, ja riippuu apurahan maksua hoitavasta valtion palvelukeskuksesta ja pankista jossa harjoittelijalla on tili.

CIMolla ei ole mahdollisuutta maksaa helmikuun haun yhteydessä mainittuja apurahoja suurempia apurahoja harjoittelijoilleen johtuen esimerkiksi harjoittelun aikana tapahtuvien harjoittelujaksojen pidentämisestä tai muusta syystä. Harjoittelun jatko on harjoittelijan ja työnantajan yhteinen sopimus. CIMOn apuraha on verotonta tuloa. Tieto apurahasta menee kuitenkin verottajalle.

Vakuutus

CIMO-harjoitteluun valitun tulee muistaa ottaa matkalle mukaan voimassa oleva vakuutus. Vakuutus on pakollinen ja vakuutuksen tulee olla voimassa myös päivittäisenä työskentelyaikana. CIMOn ulkomainen yhteistyökumppani tai ulkomainen työnantaja tarkistaa vakuutuksen olemassaolon.

Jos harjoittelija saa CIMOsta apurahaa, työnantaja ei useinkaan vakuuta harjoittelijaa. Jos harjoittelija saa työnantajalta täysmääräistä palkkaa, tulee harjoittelijan varmistaa että työnantaja vakuuttaa harjoittelijan. Sairaustapausten varalta harjoittelijan tulee EU- ja EFTA-maihin sekä Sveitsiin mennessä hankkia itselleen vakuutuksen lisäksi KELAlta todistus suomalaisesta sairausvakuutuksesta (eurooppalainen sairausvakuutuskortti). Sairausvakuutuskorttia tulee anoa ajoissa. KELAlta kannattaa myös kysyä lisäohjeistusta sairausvakuutusasioista muihinkin kuin EU-maihin mentäessä. Jos harjoittelijalla on jokin pysyvä sairaus, toivotaan harjoittelijan ilmoittavan siitä mielellään jo myös oman turvallisuutensa vuoksi CIMOLle ja CIMOn ulkomaiselle yhteistyökumppanille.

Mahdollisesti tarvittavat luvat

Jos harjoittelu kestää yli 3 kuukautta, tulee EU:n alueelle harjoittelemaan lähtevien rekisteröityä maahan saavuttua mahdollisimman pian paikallisen poliisiviranomaisen luona. EU:n ulkopuolelle harjoittelemaan lähtevien tulee keskustella lupa-asioista CIMOn ulkomaisen yhteistyökumppanin kanssa harjoittelupaikan varmistuttua. Lupa-asioista Suomessa vastaava viranomainen on kyseisen maan Helsingissä tai Suomen lähialueilla sijaitseva suurlähetystö. Muista että, lupa-asiat tulee tarkistaa hyvissä ajoin ennen harjoittelun alkua, koska lupien saaminen voi kestää hitaimmillaan jopa pari kuukautta.

Venäjän luvat

Venäjälle tarvitset aina viisumin. Jos harjoittelusi tapahtuu saksalais-venäläisen (DRA/OBMEN) organisaation kautta, tulisi sinun hoitaa lupa-asiat yhteistyössä heidän kauttaan. Muuten DRA ja harjoittelun tarjoava paikallinen työnantaja saattavat saada lupa-asioihin liittyen hankaluuksia paikallisilta viranomaisilta.

Jos kyseessä on harjoittelu venäläisessä korkeakoulussa, sinun tulisi pyytää venäläistä korkeakoulua lähettämään sinulle kutsu, ja anoa kutsun saatuasi Venäjän Suomessa sijaitsevasta suurlähetystöstä viisumia. Pohjoismaiden ministerineuvosto ohjeistaa sinua lupa-asioissa, kun harjoittelusi tapahtuu ministerineuvostossa.

Muista täyttää maahantulokortti Venäjälle mennessäsi. Tarvitset korttia rekisteröitymiseen harjoittelukohteessasi. Rekisteröityminen tulee tehdä heti harjoittelukohteeseen saavuttua.

Brasilian, Chilen, Kiinan, Perun, Argentiinan ja Intian lupa-asioista saat ohjeistusta CIMOn paikalliselta yhteistyökumppanilta. Lupa-asioista vastaava viranomainen Suomessa on ko. maitten suurlähetystö Helsingissä.

Asuminen

CIMOn resurssit eivät valitettavasti riitä asuntojen järjestämiseen harjoittelijoilleen. Asumiseen liittyvistä asioista kannattaa kysellä vinkkejä CIMOn ulkomaisilta yhteistyökumppaneilta, ja mahdollisuuksien mukaan tulevalta työnantajalta. Osa yhteistyökumppaneista tai työnantajista on pystynyt järjestämään CIMO-harjoittelijoille asunnon. CIMOn ulkomaisen yhteistyökumppanin palvelut ovat maksuttomia tai maksullisia yhteistyökumppanista riippuen.

Asumiseen liittyviä vinkkejä saatat löytää myös CIMOn maaoppaista www.maatiето.net. Jos harjoittelusi tapahtuu ulkomaisessa oppilaitoksessa, oppilaitos pystynee hyvin usein tarjoamaan asunnon oman oppilaitoksensa asuntolasta. Oppilaitosten tarjoamien asuntojen taso saattaa vaihdella samoin hinta, esimerkiksi sen mukaan minkä ohjelman kautta olet oppilaitokseen tullut.

Harjoittelupaikassa

Harjoittelupaikkakohteeseen saavuttua suomalaisharjoittelijoiden olisi suositeltavaa jättää yhteystietonsa paikalliseen Suomen suurlähetystöön. Suurlähetystöt ovat esittäneet kyseisestä asiasta toivomuksen CIMOon.

CIMOlla on useimmissa maissa omissa harjoittelukohteissaan yhteistyökumppani (Maaohjelmat). Jos harjoittelupaikassa ilmenee ongelmia tai jos harjoittelutehtävät osoittautuvat toivottua vaatimattomammiksi,

kannattaa asiassa harjoitteluajana olla yhteydessä CIMOn paikalliseen yhteistyökumppaniin. Huomaa kuitenkin myös, että harjoittelu järjestelmänä ei ole kaikissa maissa ja kulttuureissa välttämättä niin tunnettu kuin esimerkiksi Suomessa. Harjoittelujakson aikana voi siis esiintyä tarvetta täsmennyksiin harjoittelutehtävien tai muiden harjoitteluun liittyvien asioiden suhteen.

Huomaa myös, että joissakin maissa tai kulttuureissa harjoittelijalle ei välttämättä tarjota heti harjoittelun alkuvaiheessa kovin haastavia tehtäviä. Harjoittelujakson edetessä pidemmälle harjoittelutehtävistä kannattaa yrittää neuvotella. Kannattaa kuitenkin edetä diplomaattisesti ja pitää mielessä vastaanottajamaan työ- ja kulttuuriin ja kulttuuriin liittyvät asiat, jotka poikkeavat joskus hyvinkin paljon suomalaisesta työ- ja kulttuuriin liittyvistä käytännöistä.

Harjoittelija voi olla yhteydessä myös CIMOon, jos siihen on tarvetta. Harjoittelijan on hyvä myös muistaa, että ulkomainen työnantaja ei useinkaan tiedä harjoittelijan kaikkia kykyjä tai ei tunne suomalaista työ- ja kulttuuria (lue: Suomessa, toisin kuin monissa muissa maissa, on melko yleistä, että opiskelijat ovat hankkineet jo opiskeluaikana työkokemusta ja ovat työskennelleet myös vaativissa tehtävissä), joten senhetkisten harjoittelutehtävien suuntaamisesta lähemmäksi omaa osaamista kannattaa tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan neuvotella. Paikallinen työ- ja kulttuuri, kohteliaisuus, suhteellisuudentaju ja hyvät tavat mielessä pitäen.

Muistathan, että CIMO-harjoittelussa on kyse opintoihin liittyvästä työskentelystä ja sitä kautta teoreettisten opintojen soveltamisesta käytäntöön mahdollisuuksien mukaan, sekä ammatillisten tietojen ja taitojen syventämisestä. CIMOn ja/tai ulkomaisen työnantajan rahoittaman harjoittelujakson pääasiallisena tarkoituksena ei ole lomailu. Olet kyseisessä maassa Suomen ja CIMOn edustajana. Ulkomaisten työnantajien suomalaisista harjoittelijoistaan saamasta vaikutelmasta riippuu usein myös se, tarjoavatko kyseiset ulkomaiset työnantajat suomalaisille ja CIMO-harjoittelijoille myös jatkossa harjoittelupaikkoja.

Peruseriaatteena on, että harjoitteluajainen viikoittainen työaika ei tulisi ylittää 5 päivää eikä päivittäinen työaika tuntimäärältään Suomessa normaaliksi katsottavaa työpäivää. Jos harjoittelija tekee päivässä tai viikossa työtä tämän ylittävän ajan, tulisi hänen saada ns. ylityötunnit vastaavasti vapaana tai vapaapäivinä. Työaika-asioissa on kuitenkin hyvä ottaa huomioon paikallinen työ- ja lainsäädäntö ja paikalliset käytännöt. Joissakin maissa on käytössä edelleenkin 6-päiväinen työviikko. Jos työaikaan liittyen ilmenee normaalia suurempia ongelmia, harjoittelijan kannattaa olla yhteydessä CIMOn paikalliseen yhteistyökumppaniin.

Apurahalla harjoittelevalla ei kuulu automaattisesti lomapäiviä. Tosin osa ulkomaisista työnantajista on kuitenkin suoraan tai keskinäisten keskustelujen pohjalta myöntänyt harjoittelijalle kaksi päivää lomaa harjoittelukuukaudelta kohden. Asia kannattaa tarkistaa CIMOn ulkomaiselta yhteistyökumppanilta. Tässäkin tapauksessa kannattaneekin kuitenkin aina pitää mielessä myös vastaanottajamaan työ- ja kulttuuriin liittyvät asiat.

Raportointi: tunne vastuusi

Harjoittelun jälkeen CIMOn apurahaa saaneen tai CIMOn harjoitteluohjelmien kautta liikkuneen harjoittelijan velvollisuutena on täyttää sähköinen harjoittelun arviointilomake ja lähettää täytetty lomake CIMOon. Harjoittelun arviointilomake löytyy netistä:

<http://www.webropolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin537435&SID=da9f0919-c479-4a5a-8b96-4bd8ec48b2b4&dy=1203897914> (kopioi linkki nettiselaimesi)

Harjoitteluraportin voi korvata sillä että ilmoittaa CIMOLle pitävänsä harjoittelun aikana blogia tai jos kirjoittaa harjoittelustaan artikkelin johonkin lehteen (ja lähettää siitä kopion CIMOLle). Kahdesta viimeksi mainitusta asiasta tulee kuitenkin sopia CIMOn kanssa etukäteen.

Raportointilomake täytetään englanniksi, viimeistään kuukauden sisällä harjoittelun päättymisestä.

Raportointi on siis jokaisen CIMOlta apurahaa saaneen tai CIMOn ohjelmissa liikkuneen harjoittelijan velvollisuus. Harjoittelijoiden raportit auttavat meitä harjoitteluohjelmiamme laadun parantamisessa ja CIMOn Maailmalle.net -palvelun tiedon päivittämisessä. Sähköisten raporttien mukaan tulisi liittää kopio ulkomaisesta harjoittelutodistuksesta.

Hyödyllistä tietoa

Tietoa ja ohjeistusta eri maihin liittyvistä harjoitteluasioista sekä muista hyödyllisistä asioista, kuten asumisesta ja opiskelusta kyseisessä maassa sekä yleistietoa, löytyy CIMOn www-sivuilta www.maailmalle.net ja www.maatiето.net

Muista, että CIMOn kautta ulkomaille harjoittelemaan liikkuu vuosittain noin 400-500 harjoittelijaa, joten harjoittelusta vastaava henkilökunta on välillä hyvin kiireinen. Edellytämme CIMOn kautta harjoitteluun lähteviltä omatoimisuutta ja paikallisen kulttuurin tapojen ja tottumusten huomioonottamista. Antoisaa harjoittelujaksoa ja kulttuurielämyksiä!

Jaana Mutanen, CIMO Kansainvälinen harjoittelu